

Ա Ռ Հ Ա Յ Ս

«Շատ է աւուրն չար իւր.»

ՄԱՍԻՔ. ԳԼ. 2. — 34:

Ո՛հ, բաւական իսկ դառն են կեանք մահացուն,
 Եւ բաւականէն աւելի կեանք ազգային.

Անուշըրենմբ սփռ չայեր
 Յատուածաշունչ խուրբ սէր:

Եղբարք, ով որ Հայու անուն կրկըրէ՝
 Զվիճակ Հայուն կըրել յերկնից կընքեալ է.
 Ո՛ր եւ երթայ՝ Հետ ինքեան
 Տանի զՀայ շուքն անբաժան:

Հարստո, աղքատ, յիշեցէք մէկ ունիք Հայր,
 Ու ամէնքնիդ ալ մի եւ նոյն լացաւ մայր.
 Հայկն ամենուդ է ծընող,
 Եւ Ազգութիւն՝ օրորող:

Հայք, ծուռ աչօք նայիք յեղբարսդ Հարազատ.
 Ո՛չ նոյն բղիւս ունիք կընիքս իճակատ.
 Ո՛չ նոյն բղիւս բեռն իյուս
 Շարկեց Աստուած ամենուս . . .

Ի՞նչ աւելի կուզէք միմեանց կոխել վիզ.
 Ո՛ր Հայ այսօր կարէ պարծիլ բարձրավիզ.
 Ամենքնուս ալ նոյն երկաթ
 Զըջախջախեց բղղաղաթ:

Ի՞նչ աւելի կուզէք արցունք թափել տալ.
 Միթէ աչքերդ ո՛չ միշտ լեցուած են իւլ . . .
 Ի՞նչ ու զկաթիւն ազգային
 Կուզէք ցընդել ձեր կըրքին:

Ի՞նչ աւելի կուզէք միմեանց տալ ցաւեր.
 Միթէ ո՛չ շատ իսկ ունիմք ցաւս, սփռ չայեր.
 Ո՛ր Հայուն սիրտն է անվէր.
 Ո՛ր մասն անտի ողջ Հասեր:

Ի՞նչ աւելի ջանայք կոխել բզմիմեանս.
 Զէ բաւական այսչափ ազգաց դու կոխանս.
 Օտարք իշունչդ են ինայեր,
 Դուք զայն մարէք, սփռ չայեր:

Ի՞նչ աւելի աւրել միմեանց խեղճ անուն.
 Երկրիս երես մնացեր Հայունն է անուն.
 Ո՛հ, թող այլ լաւ է կորսուի,
 Քան բամբասամբ ձեր պըղծուի:

Ի՞նչ աւելի հետ էք զիրար կործանել,
Ամէնքս աւեր, ամէնքս իհնձ եմք դարձել.
Ով յաւերաց շինէ տուն,
Զըդիմանար նա հովուն:

Հայեր, զամէնքս երկինք հաւասար է նայեր,
Հաւասար լուծ, ամօթ եւ ցաւ է բաժներ.
Զի անբաժանք իրարու
Մընամք եղբարք սիրարկու:

Իսկ ով կուզէ Հայութենէն բաժնուիլ,
Նըման ճիւղոյն է զոր կըտրեն իյնալիլ.
Չունի արմատ կըչորնայ,
Եւ իկըրակ նետուի նայ:

ԸզՀայ արմատ Աստուած դեռ չէ չորցրնել.
Այսչափ դարեր՝ ո՛չ, ո՛չ իզուր է խնայել.
Մեր հողն է Դրանխտ.—Օր մը նոր
Կըրնամք ծաղկիլ զօրաւոր:

Հայեր, Հայեր. երբ կառնուք սուր անխընայ,
Ու յարձակիք վերայ եղբօրդ Հայ առ Հայ,
Վախցէք անգութ ձեր տապար
Յերկնախընամ զարնէ ծառ:

Ամէն տերեւն որ թօթափէք այն ծառէն՝
Աստուած համբեր է մէկ առ մէկ երկընքէն,
Որդն որ ծառոյն կըկըռուի՝
Ունի զմըշակ թըշնամի:

Երկնի Մշակէն վախցէք. — գիտէ՞ որ կերպով
Պիտի մեծնայ ճիւղն ու տերեւ ատենով.
Կըրնա՞րմատ տալ տերեւին,
Ըզքեզ փոխել դըժնիկին:

Ո՛հ, շատ են շատ հողմունք որ զմեզ են ցաներ,
Մի Հայն Հայուն դէմ՝ գըրդուէ նոր մըրբիկներ.
Ո՞ր մասն երկրի մընացեր
Ուր Հայ պանդուխտ չէ լացեր: . . .

Զէ. — Թէ ցըրուած եւս եմք յիրեարց հեռաւոր՝
Ո՛վ Հայկազունք, լինիմք սըրտով միաւոր.
Թէ քիչ տերեւ եմք մնացել՝
Շատ եմք իպսակ մի հիւսել:

Հրամայեցաք տպագրել. իթեղոսիա, ի25 Հոկտեմբերի 1860. Դարբիէլ Վ. Այվազեան:

Իտպարանի Խալիպեան Ուսումնարանի Հայոց: